DOMSTOLENS DOM (Sjette Afdeling)
16. oktober 1997 *

I sag C-177/96,

angående en anmodning, som Rechtbank van eerste aanleg, Antwerpen (Belgien), i medfør af EF-traktatens artikel 177 har indgivet til Domstolen for i den for nævnte ret verserende sag,

Belgische Staat

mod

Banque Indosuez m.fl.,

Det Europæiske Fællesskab,

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af Kommissionens beslutning nr. 2131/88/EKSF af 18. juli 1988 om indførelse af en endelig antidumpingtold på importen af visse plader af jern og stål med oprindelse i Jugoslavien og om endelig opkrævning af den midlertidige antidumpingtold på denne import (EFT L 188, s. 14),

har

* Processprog: nederlandsk.

DOMSTOLEN (Sjette Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, H. Ragnemalm, og dommerne R. Schintgen, G. F. Mancini, P. J. G. Kapteyn (refererende dommer) og G. Hirsch,

generaladvokat: F. G. Jacobs
justitssekretær: R. Grass,

efter at der er indgivet skriftlige indlæg af:

— den belgiske regering ved kommitteret Jan Devadder, Ministeriet for Udenrigsanliggender, Udenrigshandel og Udviklingssamarbejde, som befuldmægtiget, bistået af advokat Bernard van de Walle de Ghelcke, Bruxelles

— Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved Hubert van Vliet og Nicholas Khan, Kommissionens Juridiske Tjeneste, som befuldmægtigede,

på grundlag af den refererende dommers rapport,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 3. juli 1997,

afsagt følgende

Dom

1 Ved kendelse af 13. maj 1996, indgået til Domstolen den 22. maj 1996, har Rechtbank van eerste aanleg, Antwerpen, i medfør af EF-traktatens artikel 177 forelagt

to præjudicielle spørgsmål vedrørende fortolkningen af Kommissionens beslutning nr. 2131/88/EKSF af 18. juli 1988 om indførelse af en endelig antidumpingtold på importen af visse plader af jern og stål med oprindelse i Jugoslavien og om endelig opkrævning af den midlertidige antidumpingtold på denne import (EFT L 188, s. 14).

2 Spørgsmålene er blevet rejst under en sag mellem den belgiske stat på den ene side og Banque Indosuez (herefter »Indosuez«), et selskab henhørende under schweizisk ret, det tyske selskab Stahlhandel Schmitz GmbH (herefter »Schmitz«) og det belgiske selskab Rijn- en Kanaalvaart Expeditie SA (herefter »Rijn- en Kanaalvaart Expeditie«) på den anden side angående den antidumpingtold, som den belgiske stat har opkrævet i henhold til beslutning nr. 2131/88 om import til Fællesskabet af visse jern- og stålprodukter med oprindelse i Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien (herefter »FYROM« for Former Yugoslav Republic of Macedonia).

3 Schmitz importerede de omtvistede produkter til Den Belgisk-Luxembourgske Økonomiske Union mellem den 1. maj og den 31. juli 1992. Det fremgår af sagens akter, at varerne stammede fra virksomheden Rudnici i Zelezarnica Skopje (herefter »Rudnici«), som har hjemsted i Skopje, FYROM.

4 Beslutning nr. 2131/88 var oprindeligt baseret på Kommissionens beslutning nr. 2177/84/EKSF af 27. juli 1984 (EFT L 201, s. 17) og dernæst på Kommissionens beslutning nr. 2424/88/EKSF af 29. juli 1988 (EFT L 209, s. 18), begge vedrørende beskyttelse mod dumpingimport eller subsidieret import fra lande, der ikke er medlemmer af Det Europæiske Kul- og Stålfællesskab. Beslutning nr. 2424/88 ophævede og erstattede beslutning nr. 2177/84.

5 I henhold til ottende betragtning til beslutning nr. 2177/84 og anden betragtning til beslutning nr. 2424/88 blev den antidumpingordning, beslutningerne fastlagde, vedtaget i overensstemmelse med de bestående internationale forpligtelser, især

dem, som følger af artikel VI i den almindelige overenskomst om told og udenrigshandel og af aftalen om anvendelse af den nævnte artikel VI (antidumpingkodeks af 1979).

6 Kommissionen vedtog på grundlag af artikel 11 i beslutning nr. 2177/84 beslutning nr. 2767/86/EKSF af 5. september 1986 (EFT L 254, s. 18), hvorved der indførtes en midlertidig antidumpingtold på 68 ECU pr. 1 000 kg på visse plader af jern og stål med »oprindelse i Jugoslavien«. I 14. betragtning til beslutningen er Rudnici udtrykkeligt nævnt blandt de jugoslaviske eksportører af disse produkter.

7 Ved afgørelse 86/639/EKSF af 23. december 1986 om godtagelse af tilsagn i forbindelse med antidumpingundersøgelsen vedrørende importen af visse plader af jern og stål med oprindelse i Jugoslavien og om afslutning af denne undersøgelse (EFT L 371, s. 84) godtog Kommissionen de tilsagn, der var afgivet af tre jugoslaviske eksportører, herunder Rudnici, om ikke længere at forvolde nogen skade med de produkter, der var genstand for dumping. Som følge af klager over misligholdelse af tilsagnet ophævede Kommissionen imidlertid ved beslutning nr. 229/88/EKSF af 25. januar 1988 om indførelse af en midlertidig antidumpingtold på importen af visse plader af jern og stål med oprindelse i Jugoslavien (EFT L 23, s. 13) afgørelsen vedrørende sin godtagelse af disse eksportørers tilsagn og genindførte den midlertidige antidumpingtold over for dem.

8 Siden blev der i medfør af artikel 1 i beslutning nr. 2131/88 indført en endelig antidumpingtold på 48 ECU pr. 1 000 kg på importen de omhandlede produkter »med oprindelse i Jugoslavien«. Denne beslutning trådte i kraft den 20. juli 1988 for en periode på fem år regnet fra nævnte dato.

9 Som følge af en klage, der i februar 1990 blev indgivet af den jugoslaviske Jern- og Stålsammenslutning, genoptog Kommissionen i henhold til artikel 14 i beslutning nr. 2424/88 undersøgelsen vedrørende importen af de omhandlede varer.

10 Den 17. september 1991, mens denne undersøgelse endnu stod på, erklærede FYROM sig selvstændig.

11 Ved afslutningen af den fornyede undersøgelse fastslog Kommissionen, at der fortsat udøvedes dumping, idet den dog anså dumpingmargenen for faldet. Den vedtog på det grundlag beslutning nr. 2297/92/EKSF af 31. juli 1992 om ændring af beslutning nr. 2131/88/EKSF om godtagelse af tilsagn afgivet i forbindelse med importen af visse plader af jern og stål med oprindelse i Republikken Slovenien og i de jugoslaviske republikker Makedonien, Montenegro og Serbien og om afslutning af antidumpingproceduren vedrørende Republikken Kroatien og Republikken Bosnien-Hercegovina (EFT L 221, s. 36). Ved denne beslutning ændredes beslutning nr. 2131/88, idet den endelige antidumpingtold fastsattes til en lidt lavere sats på 44 ECU pr. 1 000 kg. I henhold til artikel 1 i beslutning nr. 2131/88, som ændret, omhandlede beslutningen de pågældende produkter, såfremt de havde »oprindelse i Republikken Slovenien ... og de jugoslaviske republikker Makedonien ... Montenegro ... og Serbien«. Det fulgte af samme bestemmelse, at den endelige antidumpingtold ikke skulle lægges på de varer, som stammede fra tre eksportører, herunder Rudnici, som følge af de tilsagn, disse havde afgivet under den fornyede undersøgelse.

12 Beslutning nr. 2297/92 trådte dog ikke i kraft før den 7. august 1992 og finder derfor ikke anvendelse på den import, der er omhandlet i hovedsagen.

13 Schmitz har i lighed med sin kautionist, Indosuez, og toldklarereren Rijn- en Kanaalvaart Expeditie nedlagt påstand ved Rechtbank van eerste aanleg, Antwerpen, om, at den belgiske stat tilpligtes at tilbagebetale den erlagte antidumpingtold.

14 Ved dom af 29. juni 1994 afsagde den nævnte ret udeblivelsesdom mod den belgiske stat og tilpligtede denne at tilbagebetale tolden.

15 Den belgiske stat har gjort indsigelse mod nævnte dom og har bl.a. adciteret Det Europæiske Fællesskab, som dog ikke har givet møde. Under denne sag har Schmitz, Indosuez og Rijn- en Kanaalvaart Expeditie gjort gældende, at beslutning nr. 2131/88 ikke finder anvendelse på den omtvistede import. Da FYROM først blev anerkendt som selvstændig stat i 1991, stammer de omhandlede produkter, der er erhvervet hos en producent med hjemsted i Skopje i 1992, for det første ikke længere fra Jugoslavien, men fra FYROM. Dernæst følger det af de folkeretlige regler for statssuccession, at Den Føderative Republik Jugoslavien (Serbien og Montenegro) uden FYROM er successorstat for den tidligere Socialistiske Føderative Republik Jugoslavien, således at Den Føderative Republik Jugoslavien er indtrådt i sidstnævntes forpligtelser, og således, at der af den grund ikke i den omhandlede periode kan være blevet lagt nogen antidumpingtold på produkter, der stammer fra FYROM.

16 På denne baggrund har den nationale ret besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen de to følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Omfatter betegnelsen 'Jugoslavien' i beslutning nr. 2131/88/EKSF ligeledes Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien, efter at denne har løsrevet sig fra (Rest-)Jugoslavien?

2) Finder den antidumpingtold, der i henhold til beslutning nr. 2131/88/EKSF skal opkræves ved import til Den Belgisk-Luxembourgske Økonomiske Union af jern- og stålprodukter med oprindelse i Jugoslavien, ligeledes anvendelse på import af sådanne produkter med oprindelse i Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien, der er foretaget i perioden fra den 1. maj 1992 til den 31. juli 1992?«

17 Det fremgår af de faktiske omstændigheder i hovedsagen, at den forelæggende ret med disse to spørgsmål reelt ønsker oplyst, om den antidumpingtold, som i

henhold til ordlyden af artikel 1 i beslutning nr. 2131/88 blev indført på importen af visse jern- og stålprodukter »med oprindelse i Jugoslavien«, ligeledes finder anvendelse på sådanne produkter, der er fremstillet af en producent og eksportør, som, efter at have haft hjemsted i Den Socialistiske Føderative Republik Jugoslavien, befandt sig med hjemsted i FYROM på tidspunktet for import af de pågældende produkter som følge af uafhængighedserklæringen.

18 Som Domstolen ved flere lejligheder har fremhævet, er det ved fortolkning af en fællesskabsretlig regel nødvendigt både at tage hensyn til dens ordlyd, den sammenhæng, hvori den indgår, og formålet med den (dom af 30.7.1996, sag C-84/95, Bosphorus, Sml. I, s. 3953, præmis 11).

19 Det bemærkes i den henseende, at de pågældende antidumpingforanstaltninger har til formål at beskytte produktionen i Fællesskabet mod produkter, der importeres fra tredjelande til Fællesskabet til en pris, der er lavere end deres normale værdi, og som derfor kan skade producenterne i Fællesskabet.

20 Følgelig udgøres den væsentlige kerne i antidumpingforanstaltningerne af produkter og deres oprindelse. For at undgå, at en produktion i Fællesskabet tilføjes skade, foreskriver antidumpingforanstaltningerne, at der indføres antidumpingtold på import, der stammer fra et fastlagt geografisk område. Derfor bestemmes det i beslutning nr. 2424/88, at en beslutning om indførelse af midlertidig eller endelig antidumpingtold bl.a. skal indeholde oplysninger om den pågældende vare, oprindelses- eller eksportlandet og, om muligt, navnet på leverandøren.

21 Henset til, at den geografiske oprindelse af produkterne er det relevante kriterium på antidumpingområdet, har en ændret benævnelse eller politisk organisering af det geografiske territorium, der er angivet som oprindelses- eller eksportland i en

beslutning om indførelse af midlertidig eller endelig antidumpingtold, ingen indvirkning på den økonomiske målsætning med den indførte antidumpingtold, og en sådan ændring kan derfor ikke i sig selv bevirke, at tolden ikke finder anvendelse på produkter fra det pågældende territorium.

22 Endvidere må det, således som Kommissionen har fremhævet, antages, at der — såfremt en leverandør, hvis produkter dumpes, kunne undgå antidumpingtolden, blot fordi han har hjemsted på et territorium, som af myndighederne er blevet erklæret uafhængigt — ville være risiko for, at antidumpingforanstaltningerne ikke opfyldte deres formål, som er at forhindre, at en produktion i Fællesskabet tilføjes skade. Den omstændighed, at leverandøren efter folkeretten henhører under en ny stat, forhindrer således ikke, at den af ham udøvede dumpingpraksis fortsat tilføjer produktion i Fællesskabet skade.

23 I den foreliggende sag var beslutning nr. 2131/88, som i henhold til sin ordlyd indførte en endelig antidumpingtold på importen af visse jern- og stålprodukter »med oprindelse i Jugoslavien«, på tidspunktet for vedtagelsen beregnet på at finde anvendelse på Den Socialistiske Føderative Republik Jugoslaviens samlede territorium. Selv om denne republik i mellemtiden er blevet opløst i en række stater, kan det i beslutning nr. 2131/88 anvendte udtryk »Jugoslavien« kun betegne det samme geografiske område, hvilket tidligere svarede til denne republiks territorium, mens det nu svarer til de nævnte staters, herunder FYROM's, samlede territorier.

24 Heraf følger, at den af beslutning nr. 2131/88 omhandlede antidumpingtold finder anvendelse på jern- og stålprodukter, der er fremstillet af en producent og eksportør, som, efter at have haft hjemsted i Den Socialistiske Føderative Republik Jugoslavien, befandt sig med hjemsted i FYROM på tidspunktet for import af de pågældende produkter som følge af uafhængighedserklæringen.

25 Hvad angår Schmitz', Indosuez' og Rijn- en Kanaalvaart Expeditie's argument om, at beslutning nr. 2131/88 ikke finder anvendelse på varer med oprindelse i FYROM i medfør af de folkeretlige regler, som gælder for statssuccession, bemærkes blot, at de pågældende principper ikke direkte finder anvendelse på antidumpingtold, eftersom denne ikke udgør en statslig gældspost, men er told, som skyldes af private.

26 Endelig skal det, som generaladvokaten har bemærket i punkt 33 ff. i sit forslag til afgørelse, undersøges, om det er foreneligt med retssikkerhedsprincippet at lade alle de stater, der befinder sig på den tidligere Socialistiske Føderative Republik Jugoslaviens territorium, være omfattet af udtrykket »Jugoslavien«.

27 Herved udtales, at retssikkerhedsprincippet er et grundlæggende fællesskabsretligt princip, som kræver, at en ordning, der pålægger en afgiftspligtig byrder, er klar og utvetydig, for at han ikke skal være i tvivl om sine rettigheder og pligter, således at han kan handle derefter (dom af 13.2.1996, sag C-143/93, Van Es Douane Agenten, Sml. I, s. 431, præmis 27).

28 Det bør derfor undersøges, om beslutning nr. 2131/88 giver borgere og virksomheder mulighed for at have sikkert kendskab til deres retsstilling for så vidt angår betalingen af antidumpingtold af produkter, som de har importeret fra FYROM i den omhandlede periode.

29 I kraft af anvendelsen af udtrykket »Jugoslavien« fremgår det i den henseende klart af beslutning nr. 2131/88, at den finder anvendelse på hele det territorium, der er indeholdt inden for grænserne af Den Socialistiske Føderative Republik Jugoslavien. Da beslutningen blev vedtaget, kunne udtrykket »Jugoslavien« ikke betyde noget andet.

30 Som allerede anført ovenfor i præmis 23, har det i ovennævnte beslutning anvendte udtryk siden Den Socialistiske Føderative Republik Jugoslaviens sammenbrud kun kunnet betegne denne tidligere republiks område.

31 Følgelig har borgerne og virksomhederne haft mulighed for at have sikkert kendskab til rækkevidden af beslutning nr. 2131/88, og navnlig til deres pligt til at betale antidumpingtold af produkter importeret fra FYROM.

32 På grundlag af ovenstående bemærkninger bør spørgsmålene besvares med, at den antidumpingtold, som i henhold til ordlyden af artikel 1 i beslutning nr. 2131/88 blev indført på importen af visse jern- og stålprodukter »med oprindelse i Jugoslavien«, finder ligeledes anvendelse på sådanne produkter, der er fremstillet af en producent og eksportør, som, efter at have haft hjemsted i Den Socialistiske Føderative Republik Jugoslavien, befandt sig med hjemsted i FYROM på tidspunktet for import af de pågældende produkter som følge af uafhængighedserklæringen.

Sagens omkostninger

33 De udgifter, der er afholdt af den belgiske regering og af Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, som har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke erstattes. Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN (Sjette Afdeling)

vedrørende de spørgsmål, der er forelagt af Rechtbank van eerste aanleg, Antwerpen, ved kendelse af 13. maj 1996, for ret:

Den antidumpingtold, som i henhold til ordlyden af artikel 1 i beslutning nr. 2131/88/EKSF af 18. juli 1988 om indførelse af en endelig antidumpingtold på importen af visse plader af jern og stål med oprindelse i Jugoslavien og om endelig opkrævning af den midlertidige antidumpingtold på denne import blev indført på importen af visse jern- og stålprodukter »med oprindelse i Jugoslavien«, finder ligeledes anvendelse på sådanne produkter, der er fremstillet af en producent og eksportør, som, efter at have haft hjemsted i Den Socialistiske Føderative Republik Jugoslavien, befandt sig med hjemsted i FYROM på tidspunktet for import af de pågældende produkter som følge af uafhængighedserklæringen.

Ragnemalm Schintgen Mancini

Kapteyn Hirsch

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 16. oktober 1997.

R. Grass H. Ragnemalm

Justitssekretær Formand for Sjette Afdeling